

Національна академія наук України
Інститут механіки ім. С.П. Тимошенка

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Інституту механіки
ім. С.П. Тимошенка НАН України
академік НАН України

О.М.Гуз
О.М.Гуз

2022.01.20

ПОЛОЖЕННЯ
про дистанційне навчання
в Інституті механіки ім. С. П. Тимошенка НАН України

Розглянуто Вченою радою Інституту механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України
18 січня 2022 р., протокол №1

Київ - 2022

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про дистанційне навчання в Інституті механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України (далі - Положення) розроблено у відповідності до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014р. №1556-VII, наказу Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 № 466 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» зі змінами, внесеними з Наказами Міністерства освіти і науки №660 від 01.06.2013 та №761 від 14.07.2015.

Це положення визначає основні засади організації та запровадження дистанційного навчання в аспірантурі Інституту механіки ім. С.П. Тимошенка НАН України (далі Інститут), що здійснює підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

1.2. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого- педагогічних та інформаційно- комунікаційних технологій.

1.3. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно- комунікаційних технологій за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти для здобуття ступеня доктора філософії.

1.4. Завданням дистанційного навчання є забезпечення можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей.

1.5. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

асинхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;

електронні ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси, - систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного та наукового характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

дистанційна форма навчання - форма організації освітнього процесу в аспірантурі Інституту, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка;

інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання - технології створення, накопичення, зберігання та доступу до електронних-ресурсів навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу

освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

психолого-педагогічні технології дистанційного навчання - система засобів і прийомів, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, розвитку особистості;

синхронний режим - взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають в електронному освітньому середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);

суб'єкти дистанційного навчання - особи, які навчаються та особи, які забезпечують освітній процес за дистанційною формою здобуття освіти (педагогічні та науково-педагогічні працівники, методисти тощо);

технології дистанційного навчання - комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у закладах та наукових установах.

II. РЕАЛІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

2.1. Дистанційне навчання в Інституті реалізовується шляхом:

- застосування дистанційної форми як окремої форми навчання;
- використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах.

2.2. Дистанційна форма навчання в аспірантурі Інституту запроваджується наказом директора відповідно до нормативних документів, постанов Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, розпоряджень Президії НАН України, та у разі настання форс-мажорних ситуацій.

2.3. Дистанційна форма навчання здійснюються в Інституті за ліцензованими, акредитованими (атестованими) спеціальностями.

2.4. Електронні ресурси, що використовуються для забезпечення освітнього процесу за дистанційною формою навчання, мають проходити процедуру узгодження.

2.5. Технології дистанційного навчання під час організації та забезпечення освітнього процесу використовуються в Інституті відповідно до кадрового та системотехнічного забезпечення.

2.6. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі обирається викладачем та погоджується з Вченою радою Інституту.

III. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

3.1. Освітній процес за дистанційною формою навчання здійснюється у таких формах: самостійна робота; навчальні заняття; практична підготовка; контрольні заходи та інші.

3.2. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, консультації та інші.

3.3. Лекція, консультація, семінар, проводяться з аспірантами дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану.

3.4. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

3.5. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни.

3.6. Контрольні заходи з навчальної дисципліни при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання в аспірантурі Інституту включають проміжний (тематичний, модульний), підсумковий та інші види контролю.

Усі контрольні заходи можуть здійснюватися відповідно до наказу директора Інституту дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій.

3.7. Атестація при підготовці фахівців за дистанційною формою навчання здійснюється проводиться відповідно до Закону України «Про вищу освіту».

IV. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

4.1. Технології дистанційного навчання в аспірантурі Інституту можуть використовуватися для:

- забезпечення освітнього процесу під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження;
- карантину;
- інших обставин, які об'єктивно унеможливають відвідування Інституту (далі - надзвичайні обставини).

4.2. Перелік предметів чи тем навчальних програм, видів навчальних занять, які здійснюються за технологіями дистанційного навчання, визначаються за погодженням із слухачем (аспірантом).

4.3. Навчання осіб із особливими потребами (у тому числі з порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, психічними розладами) передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання при здійсненні всіх видів підготовки з урахуванням особливостей розвитку здобувачів.

4.4. При організації освітнього процесу за будь-якою формою навчання, технології дистанційного навчання можуть використовуватись для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при здійсненні навчальних занять.

V. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

5.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;
- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;
- змістовне, дидактичне та методичне наповнення електронних ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/освітньої програми підготовки.

5.2. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання електронних ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах);
- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до електронних ресурсів і електронних сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах;
- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами.

5.3. Електронні ресурси освітніх дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;
- документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять);
- мультимедійні матеріали, необхідні для забезпечення навчального процесу;
- термінологічні словники;
- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії;
- інші ресурси навчального призначення.

5.4. Перелік електронних ресурсів освітніх дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається Інститутом залежно від профілю навчальної дисципліни.

5.5. Для забезпечення дистанційного навчання аспірантів Інститут може створювати власні електронні ресурси або використовувати інші електронні ресурси, що підлягають перевірці в Інституті.

VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Положення затверджується на засіданні Вченої ради Інституту та набуває чинності з моменту введення його в дію наказом директора Інституту.

6.2. Зміни та доповнення до Положення можуть вноситися наказом директора за рішенням Вченої ради Інституту. У такому ж порядку Положення скасовується.